

ΕΝΟΤΗΤΑ 4: Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΦΑΣΗ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ (1794-1799) Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑ (1799-1815)

Το Σύνταγμα του 1795: Μετά την εκτέλεση του Ροβεσπιέρου ψηφίζεται Σύνταγμα, σύμφωνα με το οποίο η άσκηση της εκτελεστικής εξουσίας ανατίθεται σε ένα πενταμελές συμβούλιο, το *Διευθυντήριο*. Αναζητείται η στήριξη των στρατηγών που είχαν διακριθεί στα χρόνια της Επανάστασης για να αντιμετωπιστεί η δύσκολη κατάσταση.

Η ανάληψη της εξουσίας από το Ναπολέοντα: Το 1799 και με τη συγκατάθεση του Διευθυντηρίου, ο Ναπολέων Βοναπάρτης καταλαμβάνει την εξουσία. Αρχικά κυβερνά ως Πρώτος Ύπατος (1799 – 1804) και αργότερα ως Αυτοκράτορας (1804 – 1815). Στόχοι της αστικής τάξης που τον εμπιστεύτηκε ήταν:

- Η δημιουργία ενός σταθερού εσωτερικού καθεστώτος
- Η διενέργεια πολέμων για την εδραίωση της γαλλικής κυριαρχίας στην Ευρώπη.

Η πολιτική του Ναπολέοντα στο εσωτερικό: Μεταρρυθμίσεις στη διοίκηση, την εκπαίδευση, την οικονομία, τη δικαιοσύνη. Ο *Ναπολεόντειος Κώδικας* παραμένει μέχρι και σήμερα η βάση του νομικού συστήματος της Γαλλίας.

Οι Ναπολεόντειοι πόλεμοι

- Το 1806 η Γαλλία εφαρμόζει τον *ηπειρωτικό αποκλεισμό*, εμποδίζοντας τη διακίνηση αγγλικών εμπορευμάτων σε όλα τα ευρωπαϊκά λιμάνια. Αυτό προκαλεί αντίποινα από την Αγγλία που εφαρμόζει θαλάσσιο αποκλεισμό σε βάρος της Γαλλίας.
- Με διαδοχικές νίκες και κατακτήσεις ο Ναπολέων εδραιώνει τη γαλλική κυριαρχία στην Ευρώπη και δημιουργεί αρκετά βασίλεια – δορυφόρους της χώρας του (χάρτης σελ 22).
- Το 1812 επιτίθεται στη Ρωσία, καταφέρνει να φτάσει ως τη Μόσχα, αλλά υποχωρεί εξαιτίας του σφοδρού χειμώνα, των ασθενειών και της αντίστασης των Ρώσων. Από τους 600.000 στρατιώτες του, επιστρέφουν μόνο οι 100.000. Ήταν η αρχή του τέλους. Κατά την υποχώρηση, ένας ισχυρός συνασπισμός ευρωπαϊκών κρατών (Αγγλία, Αυστρία, Πρωσία, Ρωσία, Ισπανία, Σουηδία), καταφέρνει καιρίο πλήγμα στο Ναπολέοντα (*μάχη της Λειψίας, 1813*). Η επόμενη ήττα στο *Βατερλό* (1815), σήμανε το τέλος της κυριαρχίας του Ναπολέοντα.

Η σημασία της Γαλλικής Επανάστασης και της εποχής του Ναπολέοντα

1. Η αστική τάξη καταλαμβάνει την εξουσία για πρώτη φορά και προωθεί τις επιδιώξεις της (οικονομία της ελεύθερης αγοράς).
2. Οι αρχές του Διαφωτισμού έγιναν πολιτικά αιτήματα και ως ένα βαθμό δικαιώθηκαν.
3. Η απολυταρχία γκρεμίζεται στη Γαλλία και κλονίζεται στην Ευρώπη. Οι λαοί που στενάζουν κάτω από οποιοδήποτε ζυγό, όπως ο ελληνικός, εμπνέονται από τις ιδέες του Διαφωτισμού και της Γαλλικής Επανάστασης.
4. Για πρώτη φορά, η εκκλησία χωρίζεται από το κράτος.
5. Καταργήθηκαν τα προνόμια κλήρου και ευγενών και εδραιώνεται η αντίληψη ότι οι άνθρωποι έχουν ίσα δικαιώματα.
6. Ο λαός αναδεικνύεται σε κινητήρια δύναμη της ιστορίας και σε αποκλειστική πηγή εξουσίας (αρχή της λαϊκής κυριαρχίας). Ο άνθρωπος, από υπήκοος γίνεται πολίτης.

Η αντίδραση των μοναρχικών κρατών της Ευρώπης

- *Συνέδριο Βιέννης (Σεπτέμβριος 1814-Ιούνιος 1815):* Στόχοι η ανασυγκρότηση της απολυταρχίας και η καταστολή των επαναστατικών ιδεών. Στη Γαλλία εγκαθιδρύεται και πάλι το πολίτευμα της βασιλείας.
- Ίδρυση από τη Ρωσία, την Αυστρία και την Πρωσία της *Ιερής Συμμαχίας* (Νοέμβριος 1815): Οι χώρες αυτές, προπύργια της απολυταρχίας, επιδιώκουν την καταστολή κάθε επαναστατικού κινήματος, άρα και αυτού που πρόκειται να ξεσπάσει στην Ελλάδα.

